

The responsibility of scientometrics graduates

Abdolreza Noroozi Chakoli

Editor-in-Chief of Scientometrics Research Journal: Scientific Bi-Quarterly of Shahed University, And Associate Professor, Department of Information Science and Knowledge Studies, Shahed University.

Email: Noroozi@shahed.ac.ir

It has been passed several years since the birth of the master's degree in the field of scientometrics, one of the academic disciplines under the Department of Knowledge and Information Science. In addition to Shahed and Tehran universities, which have taken steps to accept students in this field since 2011, the country's higher education system has gradually witnessed the beginning of its activities in some other universities and scientific centers of the country, such as Yazd, Shiraz, Regional Information Center for Science and Technology and Payame Noor University, which is a positive point in the development of this field. Now that the fourth group of students in the field of scientometrics has reached the rank of the graduate student by taking the sixth year of the Master's Degree program, many demands are being made by the country's Society of Science and Technology. To meet these demands, some of the graduates in this field have been attracted to the labor market in the scientific and academic centers of the country, and others have started studying for a doctorate in knowledge and information science at the same time as employment. What is even more important is the growing dependence of the country's academic community, including research directors and researchers on the achievements of scientometrics, which doubles the need for the presence of capable scientometric specialists in this field. Providing consulting services to policymakers in the fields of science and technology, participating in evaluations, planning, and priorities of science and technology, participating in research, identifying and introducing the frontiers of knowledge and research fronts, monitoring the science and technology fields, and analyzing the gap between science and technology are among the expectations that are being demanded today from scientometric experts by the country's science and technology society.

Of course, in addition to the employment of a significant number of graduates in this field in scientific and academic centers, the recent establishments of private companies and emerging institutions by some other activists, graduates, and research experts to meet these needs and demands should be considered as one of the entrepreneurial activities of

The responsibility of scientometrics graduates

activists in this field. Undoubtedly, the presence of these companies and self-governing institutions in the research areas of science and technology policy is another sign of the capabilities of scientometrics. However, the further development of the field of scientometrics requires the redoubled efforts of professors, students, and especially the active graduates of this field. The role of academics in this field, as young and capable forces that have recently entered the field of research in this field, is important and it also reflects the great needs of society for services provided by scientometric experts. Conducting more qualitative research and more focused needs, especially in the field of foundations and issues in the field of scientometrics, is one of the most important internal needs of the field, which is felt more and more and is expected to provide methodologies and practical applications for scientometrics by relying on the capabilities of scholars and experts in the field. Therefore, training capable graduates, who are, in fact, the next generation of specialists in this field and will take on serious responsibilities in this field, is another important requirement that can provide the ground for growth and development of scientometrics and the continuation of this bright future.

That is why in the world of science, graduates are always expected to deepen their studies in specialized fields, identify existing damage, and try to further develop and flourish their field by providing new methods, strategies, and tools. Besides, it is the graduates of each discipline who must research to meet the needs of their audiences, which, in addition to being problem-oriented, can also be effective in solving the problems of their society. Undoubtedly, this is a serious task that always places a heavy burden on the skilled professionals and graduates of the field of scientometrics, and leads them to conduct more effective basic and applied research.

مسئولیت دانش‌آموختگان علم‌سنجی

عبدالرضا نوروزی چاکلی

سردبیر پژوهش‌نامه علم‌سنجی، دوفصلنامه علمی- پژوهشی دانشگاه شاهد و دانشیار گروه علم‌اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شاهد.

Email: Noroozi@shahed.ac.ir

صفحه ۱-۲

چند سالی است که در ایران، از تولد دوره کارشناسی ارشد رشته علم‌سنجی به عنوان یکی از رشته‌های دانشگاهی زیرگروه علم‌اطلاعات و دانش‌شناسی می‌گذرد. علاوه بر دانشگاه‌های شاهد و تهران که از سال ۱۳۹۰ در راه پذیرش دانشجویان در این رشته گام نهادند، نظام آموزش عالی کشور در طی سال‌های گذشته به تدریج شاهد آغاز فعالیت این رشته در برخی دیگر از دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور، نظیر دانشگاه‌های یزد، شیراز، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری و دانشگاه پیام نور بوده است که این خود در توسعه این رشته نقطه‌ای مثبت محسوب می‌شود. اکنون که با گام نهادن به ششمین سال راه‌اندازی دوره کارشناسی ارشد رشته علم‌سنجی، چهارمین گروه از دانشجویان این رشته به درجه دانش‌آموختگی نائل آمده‌اند، مطالبات زیادی از سوی جامعه علم و فناوری کشور از این متخصصان مطرح می‌شود. در راستای پاسخ‌گویی به این مطالبات، برخی از دانش‌آموختگان این رشته در مراکز علمی و دانشگاهی کشور جذب بازار کار شده‌اند و برخی دیگر، همزمان با اشتغال، تحصیل در مقطع دکتری علم‌اطلاعات و دانش‌شناسی را آغاز کرده‌اند. چیزی که در این میان اهمیت بیشتری دارد، وابستگی روزافزون جامعه دانشگاهی کشور، اعم از مدیران پژوهشی و پژوهشگران به دستاوردهای علم‌سنجی است که نیاز به حضور متخصصان توانمند علم‌سنجی را در این عرصه دوچندان می‌کند. ارائه خدمات مشاوره‌ای به سیاست‌گذاران عرصه‌های علم و فناوری، مشارکت در ارزیابی‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و اولویت‌های علم و فناوری، مشارکت در انجام امور پژوهشی، شناسایی و معرفی مرزهای دانش و جبهه‌های پژوهش، رصد حوزه‌های علم و فناوری، و تحلیل شکاف علم و فناوری، از جمله انتظاراتی است که امروزه توسط جامعه علم و فناوری کشور، از متخصصان علم‌سنجی مطالبه می‌شود.

البته علاوه بر اشتغال تعداد قابل توجهی از دانش‌آموختگان این رشته در مراکز علمی و دانشگاهی، راه‌اندازی شرکت‌های خصوصی و مؤسسه‌های نوظهور توسط برخی دیگر از فعالان، دانش‌آموختگان و متخصصان علم‌سنجی که در طی سال‌های گذشته و به منظور برطرف کردن همین نیازها و مطالبات رقم خورده است را باید از جمله فعالیت‌های کارآفرینانه فعالان این حوزه در نظر گرفت. بدون شک، حضور این شرکت‌ها و مؤسسه‌های خودگردان در عرصه‌های پژوهشی سیاست‌گذاری علم و فناوری، نشانی دیگر از توانمندی‌های علم‌سنجی و همچنین بیانگر نیازهای فراوان جامعه به خدماتی است توسط متخصصان علم‌سنجی عرضه می‌شود.

با وجود این، رشد و توسعه بیشتر رشته علم‌سنجی، نیازمند تلاش‌های مضاعف اساتید، دانشجویان و به‌ویژه دانش‌آموختگان فعال این حوزه است. نقش دانش‌آموختگان در این زمینه، به عنوان نیروهای جوان و توانمندی که به تازگی پا به عرصه‌های پژوهشی این حوزه گذارده‌اند، در نوع خود حائز اهمیت است. انجام پژوهش‌های باکیفیت‌تر و نیازمحورتر، بویژه در زمینه بنیان‌ها و مسائل مطرح در حوزه علم‌سنجی، یکی از مهم‌ترین نیازهای درونی رشته است که لزوم آن بیش از پیش احساس می‌شود و انتظار می‌رود با اتکاء به توانمندی‌های دانش‌آموختگان و متخصصان رشته، زمینه‌های بیشتری برای توسعه بنیان‌های نظری، روش‌شناسی‌ها و کاربردهای عملی علم‌سنجی فراهم آید. بنابراین، پرورش دانش‌آموختگانی توانمند که در واقع، نسل آینده متخصصان این رشته را تشکیل می‌دهند و مسئولیت‌های خطیری را در این حوزه برعهده خواهند گرفت، از دیگر ملزومات مهمی است که می‌تواند زمینه‌ساز رشد و توسعه روزافزون علم‌سنجی را فراهم سازد و استمرار حیات روشن آینده این رشته را تضمین کند.

از همین روست که در دنیای علم، همواره از دانش‌آموختگان انتظار می‌رود، با عمق بخشیدن به مطالعات خود در عرصه‌های تخصصی، آسیب‌های موجود را شناسایی کنند و با ارائه روش‌ها، راهکارها و ابزارهایی نوین، در توسعه و شکوفایی بیشتر حوزه خود بکوشند. بعلاوه، این دانش‌آموختگان هر رشته هستند که باید در راستای پاسخ‌گویی به نیازهای مخاطبان خود، دست به انجام پژوهش‌هایی بزنند که علاوه بر مسئله‌محور بودن، در زمینه رفع مسائل و مشکلات جامعه خود نیز مؤثر باشند. بی‌تردید، این وظیفه‌ای خطیر است که همواره بر دوش متخصصان و دانش‌آموختگان توانمند حوزه علم‌سنجی سنگینی می‌کند و آن‌ها را به سوی انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی مؤثرتر سوق می‌دهد.